

Fra: Erling Svensen[esvens@online.no]
Sendt: 29.01.2021 17:49:02
Til: Postmottak SFNO
Kopi: Andersen, Åsmund
Tittel: Innspill angående Saltstraumen marine verneområde

Jeg har lest Melding om oppstart av arbeidet med forvaltningsplan

I den anledning ønsker jeg å peke på noen viktige ting som kan være gode å ta med seg.

Verneforskriftene for områder som i dag er vedtatt vernet har et viktig prinsipp: «*Menneskelig aktiviteter i verneområdene bør ikke komme i konflikt med verneformålet (Skjoldal m.fl. 2004).*

Litt bakgrunns info: Jeg har gjennom minst 30 år dykket mange ganger i Saltstraumen. Jeg har og vært med på prosjekt med å samle inn og klassifisere dyr i Saltstraumen. Saltstraumen er helt unik for Norge – og for verden. Jeg har dykket i alle verdenshav i 45 år og laget flere bøker om biodiversitet og biologisk mangfold (bl.a. www.dyrelivihavet.no). Derfor ser jeg på meg selv som en som har over gjennomsnittet peiling på livet langs norskekysten. Saltstraumen står for meg som Norge sitt viktigste område å bevare slik det framstår: Utrolig biodiversitet, utrolig tetthet med dyr, og utrolig vakker. Det står for meg på min 10 på topp liste for Verden over fantastiske steder.

Jeg har tidligere blitt kontaktet angående verneområde i Skarnsundet innerst i Trondheimsfjorden. Disse områdene kan til dels sammenlignes. De er enorm biodiversitet og tetthet med dyr, og de har sterk strøm. Det som slår meg når jeg dykker begge disse stedene er tilstedeværelsen av enorme mengder med fiskeredskap i form av sluker og snører. Disse skaper store problem for både fisk, krepsdyr og fugl i området. Mitt forslag for fylkesmannen i Trøndelag var å gjøre noen av områdene – de viktigste og fineste – fiskefrie. Ser man på Verneformålet er det nettopp det som er vitsen: Å verne mot aktivitet som ødelegger for det livet vi ønsker å verne. Det er viktig å spørre seg spørsmålet: Hvorfor verner vi? Jo, vi verner for å beskytte og verne det unike habitatet som finnes på stedet.

Når jeg ser hvem som skal ha plass i referansegruppa stusser jeg derfor veldig. Her sitter INGEN med fagkunnskap om det som vern skal beskytte. Foruten sportsdykkerklubbens representant sitter det heller ikke noen som kjenner Saltstraumen under vann og kan «tale dyrenes sak» der vernet skal gjelde. Mitt forslag er derfor at man trekker inn minst en fagperson av typen Marinbiolog. Ønsker dere forslag på hvem det kan være har jeg gode forslag å komme med. Ellers har dere i Bodø minst en person som har både dykket og fotografert i området i over 40 år. Og det sitter Marinbiologer på Universitetet.

Trenger dere ellers noen innspill i sakens anledning på dette tidspunkt i prosessen så står jeg til disposisjon. Jeg besitter hundrevis av bilder fra Saltstraumen og kjenner den ganske godt gjennom uker med dykking på mange lokaliteter gjennom mange, mange år.

Vennlig hilsen Erling Svensen
www.erlingsvensen.no
www.dyrelivihavet.no

Tlf. 91717323

Fra: Torkild Bakken[torkild.bakken@ntnu.no]
Sendt: 09.02.2021 11:46:40
Til: Postmottak SFNO
Kopi: Andersen, Åsmund
Tittel: Biologisk mangfold i Saltstraumen marine verneområde

I følge melding på nettsidene til Statsforvalteren i Nordland datert 27. januar startes opp arbeid med en forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde. Vi vil i den forbindelse dele en rapport med resultater fra feltarbeid som ble gjennomført i september 2019. Notatet er akkurat ferdig, og ligger vedlagt. Notatet er offentlig tilgjengelig og ligger åpent på nettsidene til NTNU Vitenskapsmuseet ([lenke til pdf](#)).

Notatet rapporterer resultater fra det gjennomførte feltarbeidet, og rapporterer til innsamlingstillatelsen som ble gitt. Feltarbeidet ble gjort i tett samarbeid med "Interessegruppa for Saltstraumen marine verneområde". Jeg ser dere ønsker innspill til representanter til en referansegruppe, og medlemmer i interessegruppa bør være veldig aktuelle her. Jeg vil å så fall anbefale å ta kontakt med Vebjørn Karlsen (vebjorn@me.com, 920 67 476).

Med hilsen
Torkild Bakken

Torkild Bakken
Førsteamanuensis
NTNU Vitenskapsmuseet
7491 Trondheim

Telefon: 73 59 23 82
Mobil: 911 11 179
[Profilside hos NTNU](#)
[Redaktør av Fauna norvegica](#)

Forvaltningsplan for Saltstraumen Marine Verneområde – innspill:

Til planen:

Saltstraumen Marine Verneområde ble etablert under støy og konflikt. I ettertid kan mye av dette relateres til kunnskapsmangel og politisk skapte fronter. I de 8 årene som har gått siden Saltstraumen ble marint verneområde har havet og havstrømmene fått større allmenn oppmerksomhet. Forurensing i havet, menneskelige aktiviteter som bidrar til endringer i havets økologi, og behov for økosystem-tilnærming i verne- og naturområder er blitt tema i dagligtale. Samtidig har lokalområdet og kommunen fått øynene opp for de store verdiene Saltstraumen Marine Verneområde representerer. Dette må få betydning for forvaltningsplanen for Saltstraumen.

Fra § 1. **Formål**

«Det er en målsetting å beholde verneverdiene uten større grad av ytre påvirkning, og området skal kunne tjene som referanseområde for forskning og overvåking.» **Kommentar: her er det viktig, gjennom forvaltningsplanen, å beskrive tiltak for å legge til rette for overvåkning og forskning. Siden verneområdet er utilgjengelig under havoverflaten for de fleste, vil sterkere og strategisk formidling av verneverdiene gjennom bilder og film være nødvendige tiltak.**

«Verneformålet knytter seg til sjøbunnen.» **Kommentar: med økende kunnskap om økosystemer og tap av biologisk mangfold må det i arbeidet med forvaltningsplanen være anledning til å diskutere med grunneiere og høre deres mening om utvidelse av verneformålet til også å gjelde strender/ landområde.**

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, oljevern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
2. Alminnelig ferdsel og bruk av fjæresonen, herunder friluftsliv, bålbrenning, undervisning, beiting, rydding av private båtstøer og båtutsett som ikke krever gravemaskin, sprengningsarbeid eller støyping. **Kommentar: Med økende besøk i området kan dette få store følger for verneområdet. Det må derfor vurderes om ulike aktiviteter kan kanaliseres til beste egnede område, gjerne i samarbeid med grunneierne.**
3. Ferdsel og oppankring med båt eller andre fartøyer. **Samme som punkt 2. Kan grunneiere lage felles oppankringsplasser?**
4. Fortøyning av småbåt, herunder fastfortøyning, dragfortøyning og oppankring mot land. Fortøyningsmiddel på faste fortøyninger må være i stein eller annet materiale som ikke forurenser.
5. Høsting av viltlevende marine ressurser i samsvar med havressursloven, med unntak for høsting av vegetasjon, herunder tang, tare og andre marine planter.
6. Fiske i samsvar med lakse- og innlandsfiskloven.
7. Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk. **Kommentar ad 5., 6. og 7.: Havressurslovens formål er å sikre at fellesskapets ressurser bidrar til verdiskaping i kystbygder nær ressursene. Kan**

man skape en diskusjon om hva som bidrar til verdiskaping; fritt fiske eller formidling av Saltstraumens biologiske mangfold?

8. Drift og vedlikehold av eksisterende sjømerker og andre navigasjonsinstallasjoner.
9. Drift og vedlikehold av eksisterende kloakkanlegg. **Kommentar: det pågår et arbeid i hele kommunen med tanke på reduserte utslipp til havet, og ivaretagelse av næringsressursene i kloakk. Det bør sjekkes ut om det er mulig å løfte saken inn i kommunal administrasjon for avklaring av lokale utslipp og framtidige planer.**
10. Drift og vedlikehold av bruer og veifyllinger på fylkesvei 17 og fylkesvei 812. **Kommentar: her vil det være viktig å få på plass krav til konsekvensanalyser og avbøtende tiltak.**
11. Drift og vedlikehold av andre eksisterende anlegg og innretninger, herunder kaianlegg, flytebrygger, båtstøer, båtutlegg og fortøyninger. **Kommentar: hvis disse er registrert bør det kanskje være en gjennomgang sammen med grunneierne jfr punkt 3**
12. Drift og vedlikehold av eksisterende sjøkabler og nødvendig istandsetting ved akutt utfall.
13. Oppgradering/fornyelse av eksisterende sjøkabler for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

Forslag til deltagere i referansegruppe:

Borghild Vian: representant for den delen av næringslivet som bygger sin bedrift på å formidle kvalitetene inne i det marine verneområdet

Vebjørn Karlsen: stor kjennskap til det marine verneområdet og dets ulike kvaliteter. Stor formidlingsevne via tekst og bilde. Har i tillegg stort nettverk innenfor dykker- og marinbiologisk miljø over hele verden.

Mark John Costello: professor ved Nord Universitet. Global kunnskap om marine områder og økosystem. Erfaring fra områder sammenlignbare med Saltstraumen. Mark vil kunne bringe aktuelle kunnskaps- og forskningsbehov inn i akademia og forskningsprogrammer.

Det bør opprettes et rådgivende utvalg for Saltstraumen marine verneområde med definert mandat og møteplan.

På vegne av framtida:

Astrid T. Olsen

Kjerringøy

Anne-Sofie Vennemo
Straumøyveien 98
8056 Saltstraumen

Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no
v/ Åsmund Andersen
asmund.andersen@statsforvalteren.no

Saltstraumen, 9.mars 2021

Innspill til tema som bør behandles i forvaltningsplanen for Saltstraumen marine verneområde

Som grunneier av gnr/bnr 78/102 på Straumøya har jeg følgende innspill. Se vedlagte kart hvor jeg har avmerket områder med bokstavene A, B, C og D.

1. Mange turister går tur i fjæra nedenfor min eiendom, og det er helt OK. Noe som derimot **ikke** er greit, er at folk bruker eiendommen som toalett. Dette gjelder spesielt området rundt naustet (A). Det er ufyselig og plagsomt. Jeg foreslår at det blir etablert **toalettfasiliteter** der folk parkerer ved Kvitberget (B).
2. Jeg ønsker at det i fremtiden skal være lov å bygge flytebrygge/brygge og etablere trygg fortøyningsplass for båt i området ved merke (C).
3. De senere år har jeg opplevd at stormflo har gått halvveis opp på veggene på naustet, og alt inni har blitt kastet rundt i bølgene. Vi har funnet sand og tang langt oppetter marka som ligger 1-2m over havnivå. Jeg håper å kunne få tillatelse til å flytte / bygge nytt naust et stykke lenger opp enn der vi fant tang, f.eks. ved merke(D).
4. Jeg har i dag tillatelse til å hente skjellsand i fjæra til å vedlikeholde stien fra naustet til trappa (stiplet linje på kartet). Det dreier seg om noen bøtter i året. Jeg vil gjerne at denne tillatelsen forlenges.

Hilsen

Anne-Sofie Vennemo

P.S.

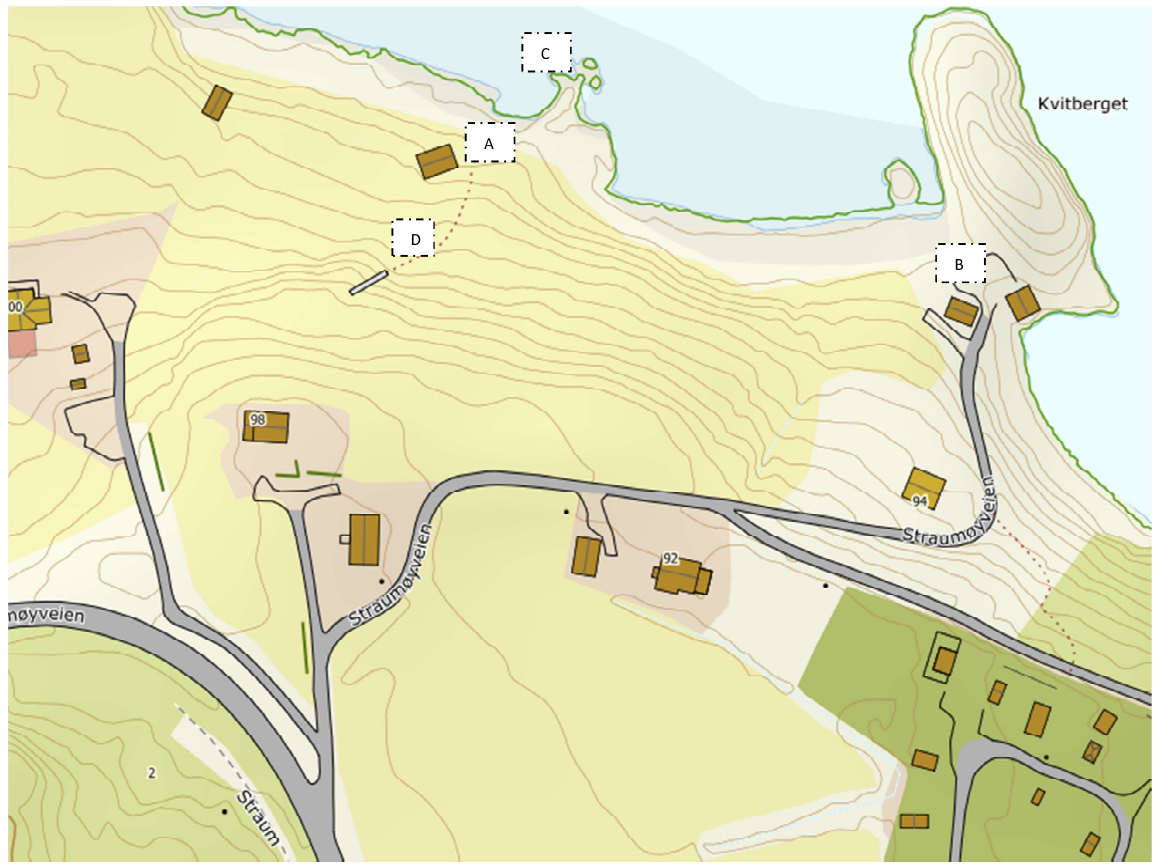
Da jeg har hjelp med det IT-tekniske, og har problemer med å sende epost selv, ber jeg om at all epost til meg i denne saken går til alle disse adressene:

annesofievennemo@gmail.com

aev@aevlogic.no

hilde.konradsen@gmail.com

D.S.

Fra: Vebjørn Karlsen[vebjorn@me.com]
Sendt: 12.03.2021 14:23:15
Til: Postmottak SFNO
Kopi: Andersen, Åsmund
Tittel: Innspill til forvaltningsplan Saltstraumen marine verneområde

Innspill til forvaltningsplan Saltstraumen marine verneområde

MPA: Marint verneområde

Definisjon: Hva er et marint verneområde (MPA)? Dette er et havområde som har fått et helhetlig vern etter naturmangfoldloven på grunn av sine naturverdier.

En MPA er et hvilested for naturen, som skal sikre robuste bestander og bidra til økt mengde fisk for uttak i tilgrensende områder. Et godt skjøttet MPA gjør at vi skal kunne høste mer fra havet. MPA er der for at vi i framtiden skal ha mat på bordet. Den er selveste hjertet i marin bærekraft, dette er maskinen som skal produsere maten.

International Union for Conservation of Nature (IUCN). Denne organisasjonen har satt standarder som beskriver former for vern. Norge bruker denne standarden for å beskrive sine MPA. IUCNs kategorier for verneområder er omtalt av Biomangfoldlvalget som «de mest sentrale og anerkjente» internasjonale standardene på området.

Særlig verdifulle og sårbare områder er satt i IUCN kategori 1a av Miljødirektoratet. 15 av de norske MPA er i denne kategorien. Saltstraumen marine verneområde er en IUCN kategori 1a MPA. Dette er det strengeste vernet.

Som verden generelt, er Saltstraumen marine verneområde truet av klimaendringer. Arter forsvinner, fremmede arter introduseres, havet blir surere, temperaturen øker og havstrømmene endrer seg. Dette verneområdet har sårbare, saktevoksende organismer med lav toleranse overfor forurensning og fysiske inngrep. Den direkte menneskelige påvirkningen i form av våre aktiviteter er det som ses tydeligst nå, og er en stor og økende belastning for det marine økosystemet i dette verneområdet.

I henhold til intensjonene i det internasjonale havpanelet der man blant annet skal stoppe forurensning fra land, bør det i forvaltningsplanen være konkrete tiltak som reduserer forsøpling i verneområdet, med mål om 0 utslipp i 2025. Dette er et av havpanelets bærekraftsmål.

Sitat: *Vi utfordrer verden til å gi «100 prosent for havet», sier statsminister Solberg, leder for det internasjonale havpanelet.*

Hensikten med mitt innspill er å komme med forslag som sikrer god forvaltning av Saltstraumen marine verneområde. Et forslag som balanserer hensyn til lokale beboere, lokale forretningsdrivende, turistnæringer generelt som bruker området, friluftsliv og det å bevare Saltstraumen marine verneområde.

Sonedeling er en modell som brukes i svært mange MPA rundt om i verden der det må balanseres mellom bruk og vern. Dette legger til rette for bærekraftig bruk av en MPA.

Konkret forslag

Grønt område. Her er regulert fiske tillatt fra land og båt. Dykking/snorkling tillatt. Undervannsjakt med harpun og annen lyster-redskap kun tillatt på pelagisk fisk som her spesifisert: sei, sild og makrell. Opprette et system som regelmessig fjerner forsøpling fra MPA, samt tiltak som begrenser dette.

Gule områder: Begrenset aktivitet som gjør dette området til en buffer-sone mellom grønn og rød sone. Med begrenset menes aktivitet som ikke setter et skadelig miljøavtrykk. Fiske tillatt kun fra 40 m dyp og dypere, dette belaster da ikke oppvekstsonen for det marine økosystemet i verneområdet. Dykking og snorkling tillatt, da kun fra båt, eller inngang og utgang via grønt område. Dette for ikke å belaste fjæresonen. Ingen undervannsjakt tillatt.

Røde områder - ingen aktivitet tillatt. Dispensasjon fra dette kan gis av Statsforvalteren i henhold til IUCN kategori 1a.

Fiske med redskap som skader bunnen/bunnlevende vekster og dyreliv, er ikke tillatt i noen del av verneområdet selv om dette normalt er lovlig fiskeredskap.

Dette blå verneområdet har unike naturverdier i verdenssammenheng. Måten verneverdiene forvaltes på i dag, er ingen tjent med. Det er kun konfliktskapende. Da er det bedre å starte en prosess der vernet blir opphevet, enn å fortsette som nå.

Innspill til forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde, fra NORD&NE

NORD&NE er et nystartet dykkesenter i Saltstraumen, eies av Fredric Ihrsen og Borghild Viem. Vi guider dykkere og snorklere i Saltstraumen, har dykkekurs og salg og service av dykkeutstyr. Fredric Ihrsen har 11 års erfaring med guiding av dykkere og snorkling i Saltstraumen, og har ca 2000 dykk her.

Forsøpling på sjøbunn i Saltstraumen

Vi på Nord&Ne har registrert alt av fiskeliner og sluker vi to har plukket opp siden 2014, og dette har nå passert godt over 1 tonn. (se www.projectaware.org/diveagainstdebrismap) Dette er bare en liten promille av hva som ligger på bunn. Vi plukker jevnlig langs de faste «løypene» hvor vi guider dykkere. Våre gjester reagerer likevel ofte på forurensingen de ser i verneområdet, og mange er sjokkert over at det er lov å fortsette å forurense på denne måten. Spesielt internasjonale gjester reagerer sterkt, da de er vant til å dykke i fungerende verneområder andre steder i verden. Dersom vi hadde tatt våre gjester med til de områdene hvor vi ikke plukker jevnlig, ville deres opplevelse av å dykke i Saltstraumen blitt fullstendig overskygget av forsøplingen, og dyretragediene som et resultat av denne.

Å plukke søppel i Saltstraumen kan kun gjøres i strømskiftet, og helst dager med lite strøm. Det er tungt arbeid, og stor fare for å sette seg fast i liner. Vi ser at mengden søppel har økt kraftig de senere årene, og at det nå forsøples på stadig nye steder. De siste årene har fiske fra land spredd seg utover langs hele strømløpet, tidligere var dette konsentrert på noen få faste steder.

Erfaringer fra verneområder andre steder i verden, viser at turiststrømmen øker betydelig når et område vernes. Om man ikke er i forkant av utviklingen, risikerer man at vern i praksis gjør situasjonen verre for den naturtypen eller dyrelivet man har ment å verne.

Undervannsjakt i Saltstraumen marine verneområde:

Norge er et av de få landene i verden utenlandske dykkere kan komme og jakte fritt under vann. Kanskje det eneste? Det er heller ikke mange steder i Norge hvor man fortsatt garantert kan møte steinbit, kveite og torsk under vann. Det gjør at stadig flere undervannsjegere nå trekker til Saltstraumen. Vi har forsøkt å nå ut med informasjon om det selvpålagte forbudet mot undervannsjakt på steinbit, som lokale dykkere har fulgt siden 90-tallet. NORD&NE tillater ikke våre gjester å jakte når de dykker i regi av vår bedrift.

I Saltstraumen marine verneområde er det perfekte forhold for gyting. Å skjerme steinbit, torsk, kveite og andre bunnlevende fisk i selve verneområdet, vil medføre at de tilgrensende områdene blir fiskerike. Det er kommet mye solid forskning på effekten av å lage frisoner i havet, hvor bestandene får ro til å få opp nok velvoksne individer. Dette er hele tanken bak marint vern. Stor fisk er heller ikke god matfisk, og den kan inneholde over anbefalte grenser for miljøgifter. Motivasjon for å gå etter stor fisk, er trofebilder og rekorder.

Skal det være mulig å høste fisk fra Saltstraumen og områdene rundt også om noen år, kan ikke meningsløs jakt på selve bærebjelkene for bestandene fortsette. Det skal ikke mange sesonger til med tilstrømming av undervannsjegere, før bestandene reduseres betydelig. Og reduseres fiskebestandene i Saltstraumen, ødelegges det vernede dyrelivet på bunn. Livet i Saltstraumen må forvaltes og ses som en helhet.

Havressursloven §16 punkt c, åpner for at Fiskeri-og kystdepartementet kan fastsette forskrift om forbud mot høsting i visse områder, av visse arter eller med visse redskaper. Vi er klar over at Statsforvalteren har forsøkt å få forbud mot undervannsjakt på steinbit to ganger før og fått avslag, men oppfordrer sterkt til at det gjøres et nytt forsøk nå i forbindelse med forvaltningsplanen. Og at det også inkluderes forbud mot undervannsjakt på kveite og torsk over en viss størrelse.

Saltstraumen er ikke en utømmelig kilde av fisk. I dag forvaltes den som om den er det. Får vi på plass et reelt vern i Saltstraumen marine verneområde, vil Saltstraumen forbli en trygg matressurs for både fastboende og tilreisende, som den har vært i generasjoner. Og den vil bidra til et rikt fiske langt utover verneområdets grenser. Og Saltstraumen kan fortsette å være en av verdens beste dykkedestinasjoner.

Oppsummering av innspill fra NORD&NE:

Få på plass effektive tiltak for å redusere tilførselen av fiskeliner og sluker, og forhindre at stadig nye områder forsøples.

Få på plass en god plan for å rydde opp så mye som mulig av forurensingen av sluker og fiskeredskap under vann.

Forby undervannsjakt på all bunnlevende fisk i verneområdet. Undervannsjakt kun tillatt på pelagisk fisk som sei, sild og makrell. Alternativt lage en maksimumstørrelse for å unngå at velvoksne individ av bunnlevende fisk jaktes på.

Raskt få på plass overvåkning av fiskebestandene i verneområdet. Vi ser nå mindre stor torsk, og det er urovekkende at bestandsutviklingen ikke overvåkes når det tillates høsting uten noen form for regulering.

Sikre god informasjon til alle som bruker Saltstraumen, sånn at de ulike aktivitetene som foregår der kan utføres trygt og at det er rom for alle. Vi opplever av og til farlige situasjoner når vi har dykkere og snorklere i vannet, ved at båtførere ikke respekterer dykkeflagget.

Ang referansegruppe:

Borghild Viem stiller gjerne som representant i referansegruppen. Enten som representant for reiselivsbransjen, som aktiv dykker eller som representant fra interessegruppa som står bak facebooksidene «Saltstraumen marine verneområde».

Med hilsen
NORD&NE
Borghild Viem og Fredric Ihrsen
www.nordogne.no
borghild@nordogne.no fredric@nordogne.no
tlf 97963913 / 922 60 560

Fra: Ragnhild Edvardsen[Ragnhild.Edvardsen@bodo.kommune.no]
Sendt: 12.03.2021 15:22:13
Til: Postmottak SFNO
Kopi: Andersen, Åsmund
Tittel: Innspill til forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde

Saltstraumen kommunedelsutvalg har i møte 9.mars gjort dette vedtaket i saken «Valg av representant til Referansegruppen i arbeidet med forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde»:

Magne Ossletten representerer Saltstraumen kommunedelsutvalg i Referansegruppen i arbeidet med forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde.

Herleif Løkås er forespurt som grunneierrepresentant i Referansegruppen. Saltstraumen kommunedelsutvalg støtter hans kandidatur.

KONTAKTINFO:

Magne Ossletten:

Telefon: 909 57 017

Mail: magne@ossletten.no

Adresse: Ripnesveien 31, 8056 Saltstraumen

Herleif Løkås:

Telefon: 994 38 629

Mail: h-lokaas@online.no

Adresse: Straumøyveien 52, 8056 Saltstraumen

Med vennlig hilsen

Ragnhild Edvardsen

Utvalgssekretær

Politisk sekretariat

Telefon: 911 72 622

ragnhild.edvardsen@bodo.kommune.no

Statsforvalteren i Nordland

Att:

Postboks 1405

8002 BODØ

Melding om oppstart av utarbeidelse av forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde. Fiskeridirektoratets uttalelse.

Viser til brev av 28.01.2021 fra Statsforvalteren i Nordland vedrørende melding om oppstart av arbeidet med forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde i Bodø kommune.

Formål

Statsforvalteren i Nordland skal starte arbeidet med forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde. En forvaltningsplan har som formål å sikre forutsigbar forvaltning av verneområder. Planen skal angi retningslinjer i for verneområdeforvaltningens dispensasjonspraksis, informasjonsarbeid, skjøtsel m.m. Planen vil samtidig gi brukerne av verneområdet informasjon om hva som kan forventes av forvaltningsmyndigheten. Planen vil også tydeliggjøre hva som er lov, hva som ikke er lov til å gjøre i verneområdet, og hva man kan få lov til ved å søke dispensasjon fra vernebestemmelsene. En forvaltningsplan må alltid holde seg innenfor rammene til verneforskriften og naturmangfoldloven.

Det marine verneområdet dekker et sjøareal på 24,7 km² (inkl. landareal i tidevannssonen opp til midlere høyvann (normal flo)). Verneområdet omfatter overflaten, vannsøylen og sjøbunnen.

Noen tema det er aktuelt å vurdere å ta med i planen:

- behandling av søknader om etablering av flytebrygger, kaier og lignende.
- rydding av sluker og fiskesnører
- rydding av strandsøppel
- behovet for tilrettelegging og informasjon om verneområdet

Fiskeridirektoratets ansvar og medvirkning i verneplanprosesser

Fiskeridirektoratet er statlig sektormyndighet og myndighetenes rådgivende organ for fiskeri og akvakultur i Norge. Vi skal ivareta de marine ressursene i regionen, samt bidra

til at fiskeri og akvakultur i regionen får gode rammevilkår. Fiskeridirektoratet sitt overordnede mål er å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø.

Fiskeridirektoratet har forvaltningsansvar for de levende marine ressursene og vil i forvaltningsplanen primært være opptatt av å ivareta virksomhet knyttet til fiske.

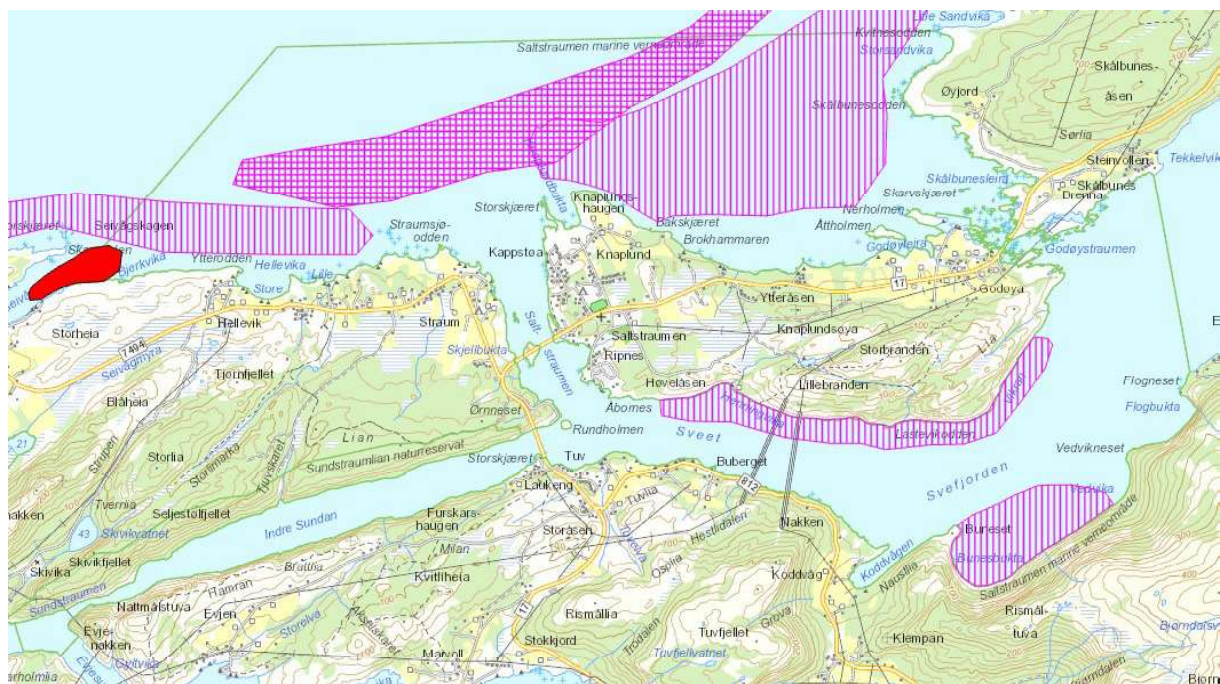
Fiskeriinteresser i Saltstraumen

Fiskeri- og ressursområdene i Bodø kommune er kartlagt av Fiskeridirektoratet i samarbeid med lokale fiskere. Kartleggingsmetoden som er benyttet er intervju av yrkesfiskere. Dataene vi har for området rundt tiltaksområdet er innhentet i 2002 og 2005. Fiskeridataene er lagt inn på Fiskeridirektoratets kartdatabase og er tilgjengelig på Fiskeridirektoratets nettsider: <https://kart.fiskeridir.no/fiskeri>.

Fiskeplasser – aktive redskap

Innenfor Saltstraumen marine verneområde i indre Saltfjorden har vi registrert et rekefelt og to fiskefelt etter torsk, kveite, uer og breiflabb. Inne i Svefjorden har vi registrert to fiskefelt, et nord i fjorden og et i Bunesbukta. På begge feltene fiskes det etter torsk, kveite, uer og breiflabb.

Vi har også registrert en låssettingsplass for sei i vest av verneområdet på Saltfjordsiden av verneområdet.

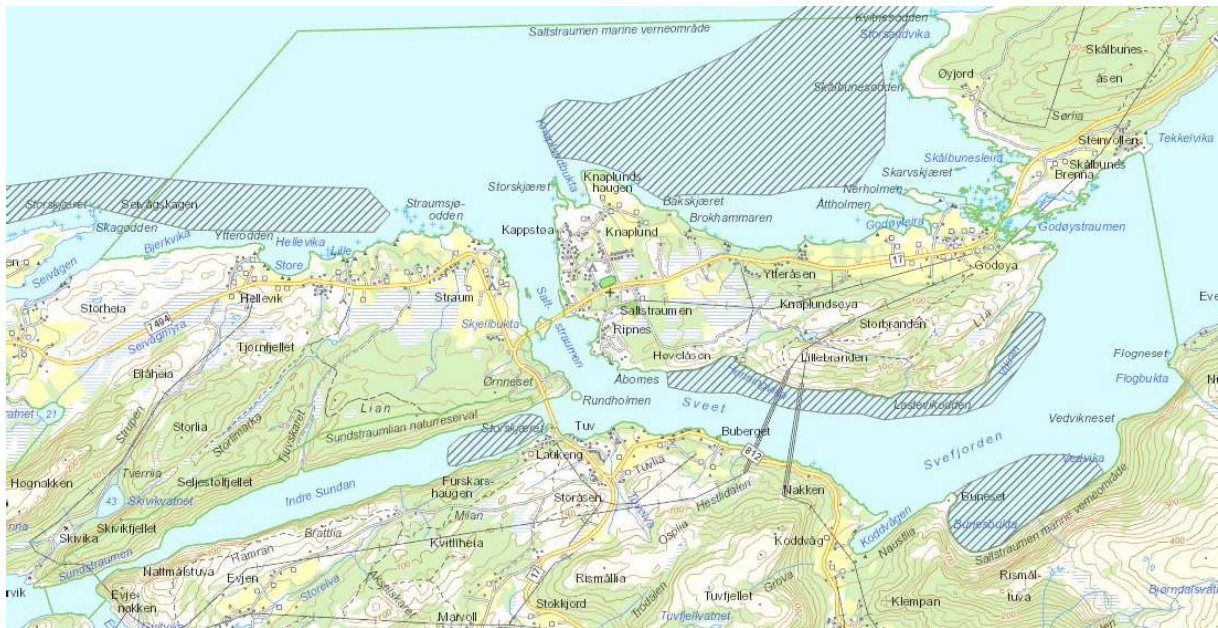

Figur 1. Rosa skraverte felt: fiskeplasser for aktive redskap, rosa rutete felt: rekefelt, rødt felt: låssettingsplass.

Fiskeplasser – passive redskap

På Saltfjordsiden av verneområdet ligger to fiskeplasser for passive redskap som overlapper med fiskeplasser for aktive redskap. Også her fiskes det etter torsk, kveite, uer og breiflabb. Også inne i Svefjorden overlappes de samme fiskeplassene for aktive redskap med fiskeplasser for passive redskap, og det fiskes etter de samme artene;

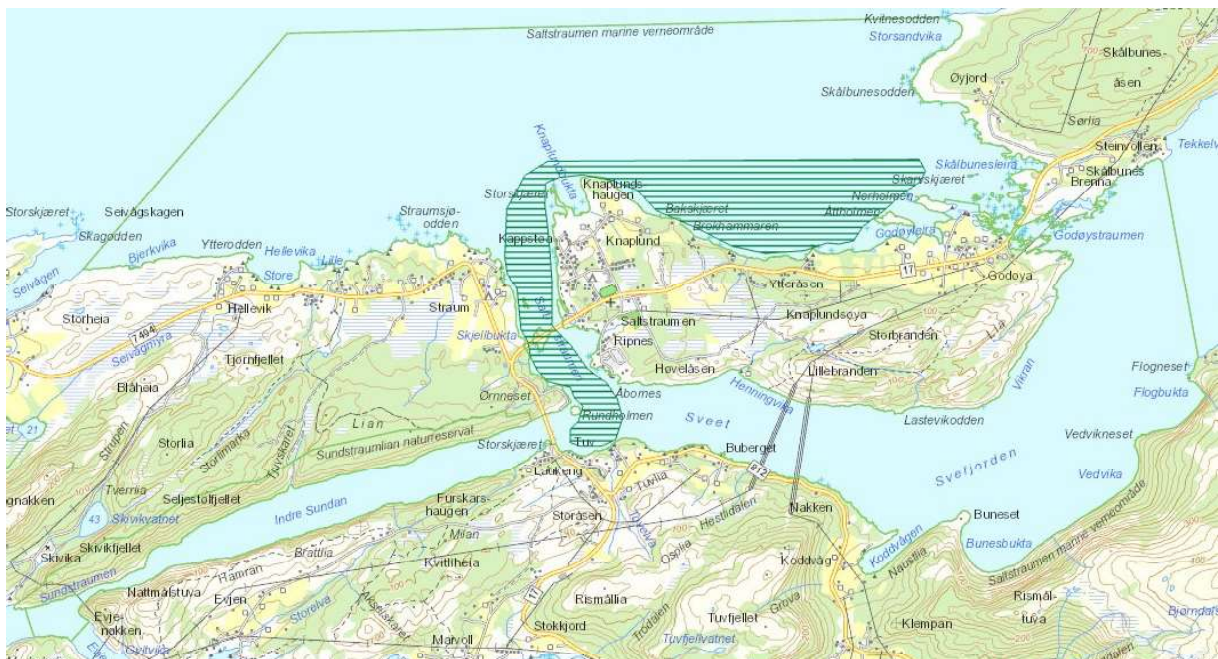
torsk, kveite, uer og breiflabb. Vi har også registrert et fiskefelt ved Laukeng hvor det fiskes etter torsk og sei.

Figur 2. Skraverete felt: fiskeplasser for passive redskap.

Beiteområde

Vi har registrert et beiteområde som strekker seg fra Godøyvika, gjennom Saltstraumen og til Tuv. Dette er et beiteområde for torsk, sei og hyse.

Figur 3. Skraverete felt: beiteområde.

Marine naturtyper

Miljødirektoratet har kartlagt marine naturtyper i området¹ (figur 4). Saltstraumen er registrert som en svært viktig fjord med sterke tidevannsstrømmen. Områder med sterke tidevannsstrømmer karakteriseres ofte av redusert artsantall, men økt individtetthet for organismene som er best tilpasset strømmen. Typisk er det også at disse områdene er isfrie om vinteren og dermed gunstig som overvintringsområder for enkelte fuglearter. Det er kartlagt tre viktige felt med skjellsand. Et ved Hellevika, et i Saltstraumen og et i Godøyvika. Skjellsand er et habitat som ofte er rikt på bløtbunnsfauna, og som fungerer som gyte- og oppvekstområder for flere fiskearter. I tillegg benytter større krepssdyr skjellsandbankene til parringsplasser og ved skallskifte, de finner også matgrunnlag her. Skjellsand regnes som en ikke fornybar ressurs innenfor overskuelige tidsrammer. I Knaplundbukta er det registret et viktig område med større tareskogforekomster. Tareskogen har funksjon som yngle- og oppvekstområde, gjemmeded og beiteplass for fisk, og står for en betydelig produksjon av organisk materiale. Det biologiske mangfoldet i skogen er svært stort og skogen bidrar også med å binde karbondioksid. Det er i Godøyvika registrert et viktig bløtbunnsområde i strandsonen. Bløtbunnsområder utgjør viktige beiteområder for fugl og fisk. Bløtbunns arter er i hovedsak stasjonære og påvirkes av faktorer direkte på de stedene de befinner seg. Benthiske samfunn kan dermed brukes som et miljøarkiv for status og endringer i det marine miljø. Endringer i artsdiversitet kan brukes til å påvise forurensningseffekter av punktkilder og i forbindelse med klimatiske endringer. Norske bløtbunnstrender er viktige for trekkende vadefugler.

Figur 4. Blått felt: sterke tidevannsstrømmer, svarte felter: skjellsand, brunt felt: større tareskogforekomster, oransje felt: bløtbunnsområde.

¹ Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN Håndbok 19-2001 Revidert 2007. 51 s

Akvakultur

Det er ingen eksisterende akvakulturlokaliteter i verneområdet. I Bodø kommunes gledende arealplan er det heller ikke avsatt arealer innenfor verneområdet til enbruks akvakultur.

Fritids- og turistfiske

Det er et utstrakt tilbud for fritids- og turistfiske fra båt og fra land. Dette er svært populært, og brukes av både tilreisende og lokale.

Forskrift om vern av Saltstraumen marine verneområde

I saker om tiltak i eller ved sjø er Fiskeridirektoratet høringspart og gir uttalelser til saker som er av avgjørende betydning for interessene vi skal ivareta. Dette omfatter blant annet mudring og dumping, utfylling, sprenging i sjø, sjøkabler og -ledninger, tiltak i havner og farleder, tiltak i strandsonen, utslipp, vannforvaltning og vassdragsreguleringer.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til tiltak innenfor verneområdet, §5 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser. Fiskeridirektoratet er særlig bekymret for den «bit for bit» utbygging som finner sted. Hver for seg kan tiltakene synes ubetydelige, men i sum kan de få store konsekvenser for miljø og ressurser langs kysten. Det er derfor viktig at kommunen og forvaltningsmyndigheten legger opp til en helhetlig politikk for omfang og lokalisering av blant annet småbåthavner i kommuneplansammenheng og forvaltningsplan.

Marin forsøpling

Utfordringene knyttet til marin forsøpling er økende og arbeidet mot dette er et satsningsområde for Fiskeridirektoratet. For å sikre sunne og rene hav i fremtiden er det viktig å arbeide mot å stoppe, redusere og fjerne marin forsøpling. Fiskeridirektoratets ansvarsområde dekker forsøplingen som kommersielt fiskeri, fritidsfiske og akvakultur er kilde og årsak til. Fiskeredskaper som blir etterlatt eller mistet i sjøen kan drive spøkelsesfiske i lang tid. Det vil si at i tillegg til å bidra til forsøpling, fortsetter fisket i lang tid og resulterer i en skjult dødelighet av fisk og skalldyr. Yrkesfiskere rapporterer til Fiskeridirektoratet ved tapt redskap, og fritidsfiskere kan melde om tapt redskap i appen «Fritidsfiske».

I appen «Fritidsfiske» kan man i tillegg til å registrere tapt redskap også finne informasjon om regler for redskap, minstemål på de forskjellige artene og få info om ferdsel på sjøen.

Oppsummering

Fiskeridirektoratet sin visjon er *"Livet i havet vårt felles ansvar"*, og med det menes alt liv i havet, ikke bare det som høstes. Vår målsetting er å forvalte marine ressurser og marint miljø, ikke bare for størst mulig langtidsutbytte for fiskeri og akvakultur innen bærekraftige rammer, men også for marin naturs egenverdi.

Generelt vises det til at verneforskriftene med tilhørende vernekart danner rammene for

forvaltningsplanene. Vi legger til grunn at forvaltningsplanene ikke kan åpne for tiltak som er forbudt, eller forby tiltak som det er åpnet for i verneforskriftene.

Vi ser svært positivt på arbeidet som er gjort, ønsker lykke til med arbeidet videre og ber om å få forslag til forvaltningsplan for Saltstraumen tilsendt når den er klar til høring.

Med hilsen

Håvard Dekkerhus
seksjonssjef

Silje Svendsen
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Statsforvalteren i Nordland

Postboks 1405

8002 BODØ

Kopi til:

Bodø kommune

Postboks 319

8001 BODØ

Nordland Fylkes Fiskarlag

Postboks 103

8001 BODØ

Nordland fylkeskommune

Postboks 1485

8048 BODØ

Fylkeshuset

Norges Kystfiskarlag

Postboks 97

8380 RAMBERG

Regarding the Management plan for Saltstraumen Marine Protected Area

We, as specialists in marine biology, ecology and conservation, welcome the opportunity to comment on the review for the management of the Saltstraumen Marine Protected Area. We bring decades of experience including teaching an MSc level course on MPA in New Zealand, management of the [Facebook page](#) on Marine Reserves, and research on how to prioritise areas for MPA in Ireland, Indonesia and globally, and changes in marine species and habitats in MPA over time. Here, we share some observations on the scientific, education, fishing, social and economic benefits of fully protected MPA.

A weakness of the present MPA is that it is not fully protected against human impacts, in particular fishing, which has been the leading human impact on marine biodiversity throughout the world for over 100 years. Thus, we have no baseline for the prehuman condition of marine biodiversity. However, hundreds of scientific studies show that where human activities do not kill marine life that the ecosystem shows signs of recovery after five years or more. Fully protected MPA are then the best indication of what a natural ecosystem condition is, and provide a reference against how fishing has altered marine ecosystems. They only need occupy a small part of the coast to be effective.

Unexpected results from the establishment of the first fully protected areas in New Zealand were that the recovery of fish and lobster populations was followed by a recovery of kelp forests. This phenomenon has since been observed in Mediterranean, American and Australian MPA and is because the larger fish and lobster reduce the abundance of the sea urchin which had been eating the kelp. We have learned that regardless of by whom or why fish are killed the ecological effects are similar, because fishing removes the top predators in the ecosystem and changes the food web and related ecological conditions. Fully protected MPA are the only way we can judge what a natural marine ecosystem may be like because of the complexity of food webs.

Benefits of fully protected MPA are that they become havens for breeding fish and lobsters whose young then spread into adjacent fishing areas, benefiting fisheries there. These “broodstock” also conserve genetic diversity, which can be lost by constant fishing of populations, and so provide a genetic insurance against, for example, future climate change. Many studies show increases in fish and lobster abundance not only inside, but around fully protected MPA.

Biodiversity rich areas also capture carbon dioxide and store it in shells and skeletons. For example, the rich coralline algae that carpet the rocks at Saltstraumen provide a carbon storing service comparable to those of coral reefs. Thus, there are benefits in mitigating the effects of climate change.

The ocean is already a public resource and may be taken for granted, and its sensitivity to human impacts not recognised. Thus, increasing public awareness of the importance of marine conservation is needed. One benefit of fully protected MPA is that the contrast between marine life inside and outside them shows everyone the direct and indirect effects of fishing, thus enabling more informed choices about marine environmental management in the future.

The experience in New Zealand is that there are always some objections to Marine Reserves, as there are to any public developments. However, once established the local community takes pride and ownership of these MPA, and are supported by local fishermen (e.g., <https://www.youtube.com/watch?v=8A-kZbYPApw>, https://www.youtube.com/watch?v=TWLkqVuJ_k0), business (e.g., <https://www.youtube.com/watch?v=PDs1UMZl3XM>), and people promptly report any illegal activity. After a successful campaign by local school children for marine reserves in a town in New Zealand, the community formed a human chain around its shore (<https://www.youtube.com/watch?v=9GAWmkpLwO8&t=6s>).

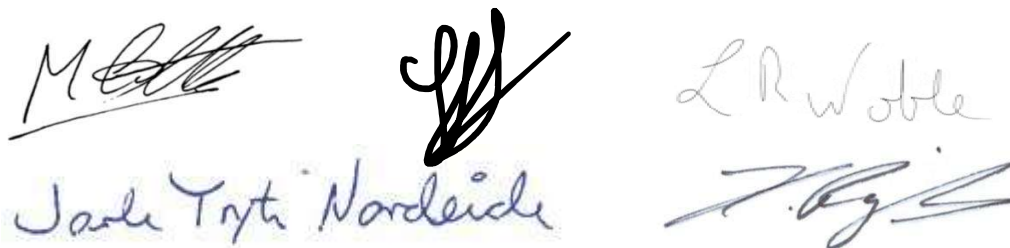
Local communities should be rightly concerned about the social effects of MPA. Generally, most people agree about the need for public areas to be set aside for the public good, such as for roads,

hospitals, schools, museums, sports, art, and nature. However, the same people may not want such areas on their doorstep because of the inconvenience caused. Others may benefit financially from such areas. Increased numbers of tourists may cause inconvenience and pollution. Local people may not be able to go fishing where they did previously, but they are likely to find fishing is better than before outside the reserve. There are a range of measures to accommodate local residents, included special permits for places where they can continue to fish (see examples above from New Zealand where local fishermen enjoy an increased catch reliability of fish adjacent to marine reserves). Tourism fishing may be similarly managed for particular species at particular locations. In addition, “catch and release” angling is common in Europe to enable more people to enjoy fishing.

A problem with creating an MPA but then allowing fishing is that this attracts more fishing, especially from people outside the local area. This happened when New Zealand’s second Marine Reserve at the Poor Knights Islands allowed recreational fishing. Fish populations crashed and the local community and tourism industry asked the government to make it fully protected. Within five years there were so many fish congregating in the reserve it suggested they were deliberately seeking refuge there. Since then, all 44 Marine Reserves in New Zealand are fully protected. The littering of Saltstraumen with tons of fishing lines, hooks and lead weights suggests similar over-fishing has happened. A similar solution as worked in New Zealand may be appropriate for Saltstraumen.

We welcome the opportunity to conduct research inside and outside the Saltstraumen MPA to document the trends in marine life there over time and are exploring how to do this. It is an exceptional area with extraordinary tidal currents supporting a rich flora and fauna. Such research could be complemented by the establishment of additional MPA to be representative of the range of marine habitats and species in Nordland, and accommodate the range of public activities that may arise in the future.

Yours sincerely,

The image shows five handwritten signatures in blue ink. From left to right, the first signature is 'M. Costello', the second is 'Galice Hoarau', the third is 'Leslie Robert Noble', the fourth is 'Torstein Kristensen', and the fifth is 'Pål Asgeir Olsvik'. Below the first three signatures, the name 'Jarle Tryti Nordeide' is written in a larger, more legible blue font.

Professors at Nord University

Mark John Costello, Galice Hoarau, Leslie Robert Noble, Torstein Kristensen,
Pål Asgeir Olsvik, Henning Reiss, Jarle Tryti Nordeide.

15th March 2021.

Fra: Stig Skålbones[stig@skalbones.com]
Sendt: 18.03.2021 04:37:18
Til: Postmottak SFNO
Tittel: Innspill til Forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde

Innspill til Forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde

Først vil jeg takke for informativt nettmøte. Er glad for at Statsforvalteren var såpass tydelig på at det er en forvaltningsplan som skal lages og ikke en ny verneplan....

I utgangspunktet mener jeg det er noe uheldig å starte en slik prosess mens samfunnet er delvis lukket i forbindelse med Covid 19. Men jeg ble noe beroliget under nettmøtet, da underdirektør Mia Husdal sa at det skulle brukes så lang tid som det trengtes for å lage en god forvaltningsplan. Likevel så er jeg noe bekymret etter at leder av Saltstraumen lokalutvalg gikk ut med både tidsplan og hvem som skal være med i referansegruppa før høringsfristen var gått ut. Dette var svært uheldig. Det er slikt som gjør at enkelte mener at det kanskje ikke er noen vits å komme med innspill.

☒ Behandling av søknader om etablering av flytebrygger, kaier og lignende - Her bør kommunen behandle søknadene som før, med forvaltningsområdet som høringsinstans. Små felles flytebrygger bør godkjennes i de forskjellige bygdene, slik at sikkerheten blir ivaretatt for å komme seg ombord og i land fra båtene.

☒ Rydding av sluker og fiskesnører - Fiske er lovlig i verneområdet. Turist og lokale fiskere. Med dette fisket fra land blir det en del forsøpling . Nylon og sluker som slites. Lokale dykkere tar opp store mengder med sluker og nylon. Dette har de gjort på frivillig basis. En fantastisk innsats for miljøet. I og med at området er vernet, så bør det offentlige sikre dette arbeidet med årlige offentlige midler. Man bør ikke ta det for gitt at den viktige ryddinga skal skje med dugnad.

☒ Rydding av strandsøppel - Dette arbeidet ble i mange år utført av grunneiere og bygdefolk. De siste siste årene har enkelte andre kommet inn. Forsøplingen har vært et økende problem. Også her bør det offentlige sette av årlige midler innenfor det marine verneområdet. Her bør grunneierne sammen med grendelag/grendehusene gå sammen om å rydde fjæresøpla. Dette er både miljøskapende, folk blir mer miljøbeviste og arbeidet vil gi en liten inntekt for grendelagene/grendehusene.

☒ Behovet for tilrettelegging og informasjon om verneområdet - På dette området bør det gjøres en del. Det bør legges til rette for forskning og registrering av hva som finnes i området. Dette bør være lett tilgjengelig for allmenheten. I dag er det lokale dykkere som gir oss noen bilder av hva som finnes der nede. Igjen så gjør enkelte av dykkerne en kjempeinnsats.

☒ Ellers - Det marine verneområdet som det nå skal lages en forvaltningsplan for, ligger i en bykommune, er en turistmagnet og i årtusener har det bodd folk som har drevet med forskjellige næringer. Dette bør det tenkes på når forvaltningsplanen skal utarbeides. Det vil også i fremtiden være behov for sjøkabler, avløp m.m. Forvaltningsplanen bør ikke bli et problem/hinder for lokalbefolkningen. Den bør heller ikke være for omfattende, da lovverket finnes fra før.

Med hilsen
Stig Skålbones
Grunneier

Fra: einar karlsen[ranie.kk@hotmail.com]
Sendt: 26.02.2021 12:53:33
Til: Andersen, Åsmund
Tittel: VS: Saltstraumen marine verneområde v/ Åsmund Andersen.

Sendt fra [E-post](#) for Windows 10

Fra: [einar karlsen](#)
Sendt: torsdag 18. februar 2021 kl. 14.56
Til: post@morstadbil.no
Emne: Saltstraumen marine verneområde v/ Åsmund Andersen.

Gnr. 85, br.nr 1 Bodø kommune.

Viser til brev 28/1 2021 ref:2020/6662 samt tel. Samtale 16/2-21.

Synspunkter på gamle lover og regler for nevnte eiendom.

Det er naust med båtstø, gangvei til flytebrygge og ankerfester for denne.

Eiendommen har 2 laksnot sett, en på hver side av Bunesodden.

Sildgarn til eget bruk på Kodvågen, samt plukke blåskjell.

Frakte stein fra jordbruk til gammelt deponi på fjæra.

Sand til eget bruk på gården.

Eiendommens grense i sjøen er etter gammel lov: Så langt en hest kan gå ved fjære sjø.

Dykking / fotografering , vil sette fram forslag om å frede Steinbit da denne er oppfisket av turister.

På gamle plasser hvor vi fisket uer, er plassene lagt øde pga. defekte og ulovlige garn , disse burde fjernes snarest med undervanns fartøy.

Vennlig hilsen

Einar K Karlsen.

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405

8002 BODØ

Innspill til melding om oppstart - forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde

Statsforvalteren i Nordland har meldt oppstart av arbeidet med forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde i brev av 28.1.2021. Frist for uttalelse var 15. mars. Fylkeskommunen har fått utsatt frist til 22. mars. Statsforvalteren ønsker innspill på tema som bør behandles i forvaltningsplanen og på hvem som bør sitte i referansegruppen.

Statsforvalteren har selv foreslått følgende aktuelle temaer:

- behandling av søknader om etablering av flytebrygger, kaier og lignende.
- rydding av sluker og fiskesnører
- rydding av strandsjøppel
- behovet for tilrettelegging og informasjon om verneområdet

Statsforvalteren har også foreslått etablering av referansegruppe med følgende medlemmer:

- 1 representant fra Bodø kommune
- 1 representant fra Saltstraumen kommunedelsutvalg
- 1 representant for grunneierne
- 1 representant for reiselivet
- 1 representant fra Forum for natur og friluftsliv
- 1 representant fra Bodø Sportsdykkerklubb

Referansegruppen vil være rådgivende og møtes 2 ganger i løpet av prosessen.

Med bakgrunn i lov om kulturminner, naturmangfoldloven, vegloven og plan- og bygningsloven, herunder fylkesplanen og rikspolitiske retningslinjer, gir Nordland fylkeskommune følgende innspill ved oppstart til arbeidet med forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde.

Fylkeskommunen er positiv til at arbeidet med en forvaltningsplan for Saltstraumen starter opp. Saltstraumen er et viktig naturområde og må ifølge arealpolitiske retningslinjer forvaltes slik at områdets kvalitet ikke forringes.

Sett i lys av Saltstraumens betydning som reiselivs- og friluftsområde ber fylkeskommunen om at tilrettelegging for friluftsliv og fortsatt bruk av verneområdet hensyntas i det videre arbeide. Området er særs viktig i reiselivssammenheng, og har et stort antall besøkende hvert år. Et viktig tema for planen bør derfor være besøksforvaltning eller å utarbeide besøkstrategier. Dette arbeide bør ses i sammenheng med lokalsamfunnets perspektiver for å sikre god forankring og bærekraftig

Adresse: Postmottak Tlf.: 75650000
Fylkeshuset E-post: post@nfk.no
8048 Bodø

Samfunnsutvikling
Plan- og ressursutvikling
Charlotte Alexander Lassen
Tlf: 75650598

Besøksadresse: Prinsensgate 100

forvaltning av områdene. Fylkeskommunen er derfor positiv til å inkludere både kommune og kommunedelsutvalg samt reiselivet til å delta i referansegruppen.

Reiselivsnæringen benytter i stor grad fellesskapets goder, som vakker natur og levende lokalsamfunn, i sin produksjon av attraktive opplevelser. På denne måten blir næringen nært knyttet til det lokalsamfunnet den foregår i. Besøksforvaltning betyr at man sikrer en bærekraftig utvikling som er innenfor grensene til det natur, landskap, miljø, lokalsamfunn og lokal kultur tåler, samtidig som det gir grunnlag for sunn næringsdrift og lokal verdiskaping.

Med vennlig hilsen

Stine Qvigstad Jenvin
Fylkesdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Bodø kommune

Postboks 319

8001

BODØ

Statsforvalteren i Nordland

31.3.21

Dette brevet sendes på vegne av Naturvernforbundet i Nordland og lokallaget i Salten, Norsk Ornitologisk Forening avd. Nordland og lokallaget i Bodø, Salten Naturlag, Bodø og Omegns Turistforening.

Innspill til forvaltningsplan for Saltstraumen marine verneområde

«Formålet med Saltstraumen marine verneområde er å ta vare på et område som inneholder truet, sjelden og sårbar natur, representerer bestemte typer natur og som har særskilt naturvitenskapelig verdi. Det er en målsetting å beholde verneverdiene uten større grad av ytre påvirkning, og området skal kunne tjene som referanseområde for forskning og overvåking.

Saltstraumen regnes som verdens sterkeste tidevannsstrøm. I tillegg til hovedstrømmen gjennom Saltstraumen, er det også forbindelse ut fra Skjerstadfjorden gjennom Indre Sundan og Sundstraumen i sørvest og den grunne Godøystraumen i nordøst.

Området har et rikt dyreliv, herunder fastsittende former som sjøanemoner, skjell, svamper og koraller. De spesielle strømforholdene er bestemt av de geologiske strukturene, og har stor betydning for plante- og dyrelivet i området.

Verneformålet knytter seg til sjøbunnen.»

I forskjellige beskrivelser av Saltstraumen kan vi lese

- Strømmen bidrar til et svært nærings- og oksygenrikt miljø med stor artsrikdom, der artene blir større og lever tettere enn noen andre steder i sjøen. En lang rekke arter er observert i Saltstraumen verneområde, bl.a. sjøbusk, sjøtre, dødmannshånd, brødsvamp, sjøliljer samt mange skjell, snegler, krepsdyr, mosdyr, sekkedyr, sjøstjerner, slangestjerner, børstemark og fisk. I slike miljø oppstår det gjerne endemiske arter. Slike arter er allerede oppdaget i strømmen.

- Saltstraumen er meget fiskerik og er kjent for store individer. Verdens største sei tatt på stang er fisket her, og i tillegg er området kjent for mye steinbit og kveite. Geologien i Saltstraumen er variert med store jettegryter, hull og tunneler, canyons, loddrette vegger og partier med sandbunn. Landskapet under vann består av viker, bukter, grunne områder og dype områder. Dette er leveområder for arter som ikke er tilpasset et liv i sterk strøm og som trives best ved andre dybdeforhold. Til sammen utgjør verneområdet et helhetlig strømpåvirket økosystem med store og varierte natur- og miljøverdier.

- Saltstraumen har lenge vært utpekt som et IBA (International Bird Area), Grunnen til dette er den biologiske produksjonen. Verdens sterkeste tidevannsstrøm gir et nærings- og oksygenrikt miljø.

Koraller, skjell, svamper og sjøanemoner – og fisk i mengder er mat til både pattedyr og fugl. Ingen steder i Salten kan man oppleve alkefugler, havelle, ærfugl og havørn slik som i Saltstraumen. Det hekker også mange sjøfugler på øyer og holmer i området, inkludert ulike typer måker, rødnebbterne, ærfugl og siland.

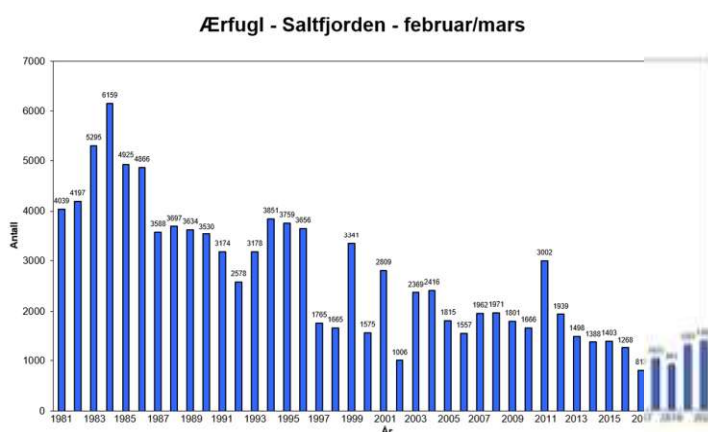
- Saltstraumen er en del av et IBA som også omfatter de rike fjordområdene mot øst. Store antall lommer, dykkere og dykkender kan sees her, og Klungsetfjæra og Mjønesbukta utmerker seg som særdeles viktig for fugler året rundt. Fuglene samles her før hekking i innlandet og i fjellheimen om våren. De feiter seg opp og gjør seg klare for en krevende hekkesesong. Antallene av lom, dykkere og ender som sjøorre, svartand, havelle, ærfugl og kvinand er tidvis svært høyt.

- Om sommeren samles ender i tusentall for å skifte fjær (myte) i IBAet. Deler av Skjerstadjfjorden er også et overvintringsområde av stor betydning. I Klungsetfjæra og Mjønesbukta tørrelegges relativt store arealer fjæreamråder ved lavvann, og et mindre areal med våtmark og strandeng finnes også på disse lokalitetene. Om våren raster lappspove og polarsnipe her, sammen med mange andre våtmarksfugler av mer regional tilknytning. Det er ikke langt inn til Sverige fra bunnen av Skjerstadjfjorden, og mange fugler i IBAet har nok sine hekkeområder her, inkludert gråstrupedykkerne. Fjellmyrløper blir sett nesten årlig i Klungsetfjæra, og et tresifret antall temmincksnipen er registrert. Av mer sjeldne arter som har gjestet området kan harlekinand, knoppsjøorre, brilleand, amerikakrikkand og rustand nevnes.

- Områdene er ikke akutt truet slik tilfellet er for en del andre norske IBAer. De store mengdene mytende fugler om sommeren er dessuten sårbare for båttrafikk. Utenom dagens forbudssoner helt nært land er det ingen restriksjoner i IBAet.

På oppdrag fra NINA (Norsk institutt for naturforskning) gjennomfører NOF Bodø lokallag (Norsk Ornitologisk Forening, Bodø lokallag) årlig telling av overvintrende sjøfugler i Saltfjorden i Nordland.

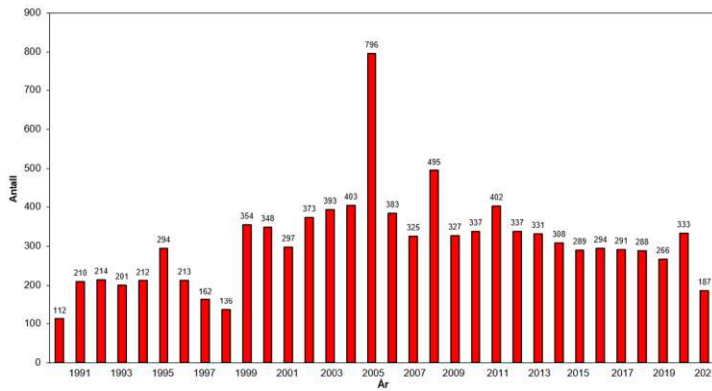
Saltfjorden er en superlokalitet i miljøovervåkinga som Norsk Polarinstitutt og Norsk institutt for

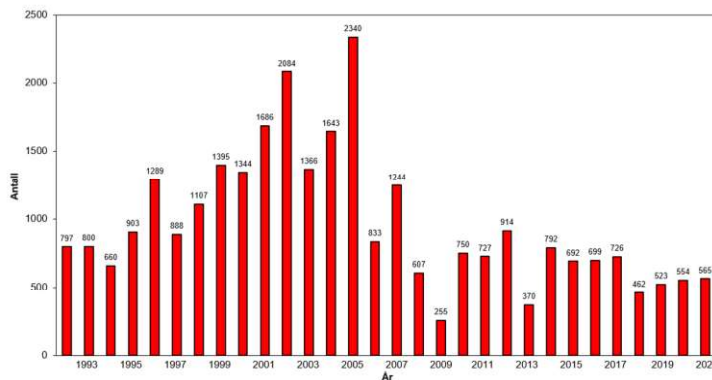
naturforskning (NINA) har ansvaret for. Vintertelling av sjøfugl i fjordsystemet har vært gjennomført årlig fra og med 1981. Vi har dermed statistikk over overvintrende sjøfugler i Saltfjorden gjennom 41 år.

Det er stort sett de samme observatørene som foretar registreringen hvert år, på samme tid og på samme sted. Dette gir gode resultater med få feilkilder. Nedenfor

Totalt skarv - Saltfjorden - februar/mars (mer enn 96 % er storskarv)

Totalt måker - Saltfjorden - februar/mars

vises utviklingen av ærfuglbestanden i perioden. Fra 1980-tallet til i dag kan man se at bestanden er sterkt redusert. Årene fra 2011 til og med 2019 observerte man en stor endring i talte ærfugl i Saltstraumen. Samtidig økte trafikken av hurtiggående fiskebåter (utleiebåter) og RIB radikalt. Ærfugl, skarv og måser var andre steder enn i Saltstraumen. I 2021 var fuglene tilbake med flokker på i underkant av tusen ærfugler. Samtidig har det vært svært liten trafikk med RIB og hurtiggående fiskebåter. Dette understøttes i forskning. Småbåttrafikk skremmer ærfugl og forstyrrer både i myteperioden og under beiting. (Marine Biology (2020) 167:12 <https://doi.org/10.1007/s00227-019-3624-z>)

Om vern av Saltstraumen marine verneområde

Hjemmelsgrunnlaget

Området ble vernet i medhold av naturmangfoldloven § 39 som marine verneområder. Av § 39 framgår at:

«- det kan opprettes verneområder i sjø for å beskytte marine verneverdier, herunder naturverdier som er økologiske betingelser for landlevende arter. De tre foreslåtte områdene tilfredsstiller kravene i § 39 bokstavene a, c og f:

a) som marine verneområder kan det vernes områder som inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, c) representerer en bestemt type natur, f) har særskilt naturvitenskapelig verdi.»

Videre skulle Saltstraumen marine verneområde bidra til å nå de lovfestede målene for områdevern i naturmangfoldloven § 33:

§ 33.(mål for områdevern)

Verneområder på land, i vassdrag og i sjø etter dette kapittel skal bidra til bevaring av

- a) variasjonsbredden av naturtyper
- b) arter og genetisk mangfold
- c) truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter
- d) større intakte økosystemer, også slik at de kan være tilgjengelige for enkelt friluftsliv
- e) områder med særskilt naturhistorisk verdi
- f) natur preget av menneskers bruk gjennom tidene (kulturlandskap) eller som også har kulturhistorisk verdi og, tilgjengelig for bruk som bidrar til å opprettholde naturverdiene
- g) økologiske og landskapsmessige sammenhenger nasjonalt og internasjonalt, eller
- h) referanseområdet for å følge utviklingen i naturen.

Når det etter en annen lov treffes vedtak om å beskytte naturen i et område, bør det legges vekt på målene i første ledd. Inngår slike vedtak etter annen lov i en plan som omfatter områder beskyttet ved vedtak etter denne loven, kan Kongen gi regler for å sikre at beskyttelsen etter de forskjellige lovene samordnes i forhold til målet med planen.

Vernet skal også bidra til å oppfylle nasjonale mål og internasjonale forpliktelser i (jf. naturmangfoldloven § 46):

- Flere stortingsmeldinger, herunder St.meld. nr. 37 (2008-2009) «Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Norskehavet (forvaltningsplan), jf. Innst. S. nr. 362 (2008-2009).

- Prop. 1 S (2012-2013) for Miljøverndepartementet. Vern av områdene vil bidra til å oppfylle bl.a. det nasjonale målet under resultatområde 1 Levende hav og kyst: "Et representativt utvalg av norsk natur skal vernes for kommende generasjoner."

- Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD). På partsmøtet (COP10) høsten 2010 ble landene enige om nye mål for 2020. Nå er det et felles mål å sikre et effektivt og representativt vern av 10 % av verdens kyst- og havområder.

- Anbefalinger fra Verdens naturvernunion (IUCN)

Når det gjelder forholdet mellom marine verneområder etter naturmangfoldloven og marine beskyttede områder etter havressursloven, er dette avklart i naturmangfoldloven § 39, der det presiseres at høsting og annen utnyttning av viltlevende marine ressurser reguleres av havressursloven innenfor rammen av verneforskriften. Slik verneforskriften for Saltstraumen er utformet, er det ikke satt noen begrensninger for høsting.

Vurdering i forhold til naturmangfoldloven kapittel II

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i naturmangfoldloven §§8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal framgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i vurderingen. Forvaltningsmålene for naturtyper i §§ 4 og 5 skulle også trekkes inn i skjønnsutøvingen. De nevnte bestemmelsene skulle derfor inngå som en integrert del av skjønnsutøvingen ved etablering av områdevern etter naturmangfoldloven kapittel V, og det framgår av beslutningen hvordan prinsippene er vektlagt og vurdert. Prinsippene inngår som en integrert del av beslutningen knyttet til tiltak og bruk i det etablerte verneområdet. Miljøkonsekvensene av vernet ble vurdert i det man mente var et «helhetlig og langsiktig perspektiv», der hensynet til det planlagte vernet og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Kunnskapsgrunnlag

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Beslutninger skal også bygge på erfaringsbasert kunnskap.

Det foreligger god kunnskap om de store kvalitetene knyttet til naturverdiene i Saltstraumen marine verneområde. Likevel har det vist seg at det stadig oppdages nye arter, endemiske arter, noe som ut ifra økologiske prinsipper viser at bunnfauna og flora ikke er uavhengig av livet i hele vannsøylen, pattedyr og fugler. Det er en sammenheng mellom forekomst av planter og dyr og bunnforholdene generelt. Ulike organismer finnes på mudderbunn, sandbunn, stein- og grusbunn og fjellbunn. Andre fysiske miljøforhold, som lys, dyp, saltholdighet og havstrømmer, spiller avgjørende roller for forekomst og utbredelse av arter.

Man kan påstå at bunntopografi og bunnforhold er kjente i norske kyst- og havområder selv om detaljert kartlegging i mange tilfeller ikke er gjennomført. Med den spesielle geologien og geomorfologien i Saltstraumen må man forvente at det i forvaltningen tas hensyn til arter og artsmangfold, selv om dette enda ikke er fullstendig kartlagt. -Eller kanskje nettopp fordi det ikke er skikkelig kartlagt.

Nord Universitet har gjort undersøkelser knyttet til det marine miljøet i Saltstraumen, og Universitetet i Bergen har i gjort oseaniske undersøkelser og modelleringer av strømforholdene. Vi vil likevel påstå at det er langt igjen før man forstår hvordan økosystemet i Saltstraumen marine verneområde fungerer.

Forurensning

Aktuelle problemstillinger knyttet til forurensningsproblematikk:

- Blyforurensning på bunnen knyttet til sluker fra fritidsfiskere
- At det er flere kilometer med fiskeline som ligger på bunnen
- Dykkende ærfugl som setter seg fast i avslitt redskap
- Påvirkning av bunnfauna - forurensning
- Urenset kloakk som renner ut i strømmen

Effekt av vernet

Verneforskriften åpner for at aktivitet som eksisterte ved vernetidspunktet kunne videreføres. I forarbeidet til verneforslaget het det: «*Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriftene kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha særlig negativ innvirkning på disse artene og naturtypene. Vernebestemmelsene er til hinder for at det kan gjøres vesentlige inngrep i områdene. For enkelte aktiviteter vil det derfor gjelde restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Det legges opp til utarbeidelse av forvaltningsplaner med definerte bevaringsmål, som grunnlag for å overvåke tilstanden i områdene. Vernet vil med stor grad av sannsynlighet føre til en positiv utvikling for økosystemene, naturtypene og artene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.*»

Slik har det ikke gått. Siden vernet har økosystemet i Saltstraumen marine verneområde endret seg mye.

Naturmangfoldloven § 10 setter krav om at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Når det gjelder fremtidig belastning, kan verneforskriften etter vår mening sette forbud mot tiltak og aktiviteter som vurderes å kunne ha negativ effekt på naturmangfoldet i områdene. Aktiviteter som kan tillates må bli nærmere regulert innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriften, og regulering av den enkelte virksomhet må vurderes i forhold til samlet belastning i verneområdet.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning må være styrende.

Kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypene, -og økologisk tilstand i Saltstraumen marine verneområde skal være det som bestemmer utviklingen i verneområdet.

Verneverdier

Saltstraumen marine verneområde har naturverdier som gjør at de vurderes som nasjonalt verneverdige, og de også har kvaliteter som gjør at de fremstår som spesielle i internasjonal sammenheng.

Saltstraumen regnes for å være verdens sterkeste tidevannsstrøm. I tillegg til hovedstrømmen gjennom Saltstraumen, er det også forbindelse ut fra Skjerstadjorden gjennom Indre Sundan og Sundstraumen i sørvest og den grunne Godøystraumen i nordøst. Verneområdet har som tidligere beskrevet et unikt dyreliv, herunder fastsittende former som sjøanemoner, skjell, svamper og koraller. De spesielle strømforholdene er bestemt av de geologiske strukturene, og har stor betydning for plante- og dyrelivet i området. Saltstraumen har sårbare organismer, som nakensnegl, svamper og koraller. Dette er spesielle og saktevoksende organismer med lav toleranse overfor fysiske inngrep og fiske med aktive bunnredskaper. Verneforskriftene åpner for høsting av viltlevende marine ressurser i samsvar med havressursloven og annet gjeldende lovverk, med unntak for høsting av vegetasjon, herunder tang, tare og andre marine planter. Dette opplever vi som en trusel mot verneverdiene. Det settes ikke noen begrensinger gjennom vernebestemmelsene

Saltstraumen har i dag begrenset betydning for kommersielt fiske. Næringsfiske med garn etter sei, torsk, kveite, uer og breiflabb foregår på fem felt innenfor området til ulike tider på året. Et reketrålfelt ligger delvis innenfor den vestlige og nordlige del av verneforslaget. I tillegg er det et betydelig fritidsfiske fra båt og med stang og snøre fra land.

Friluftsliv

I henhold til St.Meld 18, Friluftsliv heter det: «*Motorisert ferdsel omfattes ikke av friluftslivsbegrepet slik som det er definert i den offentlige friluftslivspolitikken. Det er samhandlingen mellom fysisk aktivitet og naturopplevelse som regjeringen ønsker å legge til rette for og fastsette en politikk for i denne stortingsmeldingen.*»

Friluftsloven sier også noe om mulighetene til å regulere ferdsel:

§ 15. (Regulering av ferdsel på visse friluftsområde)

«Til regulering av ferdselen på område hvor utfarten er stor, kan kommunen med samtykke av eieren eller brukeren fastsette atferdsregler som enhver som ferdes på området plikter å følge. Reglene skal særlig ta sikte på å opprettholde ro og orden, verne dyre- og plantelivet og fremme helsetiltak og sanitære forhold.»

Bodø- og Omegns Turistforening mener det er viktig at verneforskriften legger til rette for skånsom og bærekraftig bruk av området til rekreasjon og friluftsliv både til lands og til vanns.

Bodø kommune har utarbeidet: *Forskrift om fartsbegrensning for fritidsfartøy, sjøkart nr. 065, 066, 136, 137, 138, 304 og 476, Bodø kommune, Nordland*

(<https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2020-12-10-3297?q=fartsbegrensninger%20bodø>)

I denne forskriften er ikke fartsregulering selve Saltstraumen. Kommunen har ikke vurdert småbåt, rib og vannscooter som skadelig for det biologiske mangfoldet i Saltstraumen. Dette er vi sterkt uenig i. Båttrafikken påvirker fuglelivet. Fuglelivet er en del av det marine økosystemet. Vi mener derfor at båttrafikk bør reguleres høst og vinterstid til et minimum slik at økosystemet ikke belastes.

Om fritidsfiske i Saltstraumen marine verneområde

Vedlagt ligger forslaget fra Vebjørn Karlsen. Han har dykket i Saltstraumen og er den med best kunnskap om livet under vann. Det er slik å forstå at vi tilslutter oss hans vurdering og forslag til innspill.

Konklusjon

Med bakgrunn i lov om biomangfold, statsrådens utredning omring vernet, hensikten med vernet basert på vedtatte generelle økologiske betraktninger, mener vi det kan hjemles i vernebestemmelsene at hele økosystemet vurderes i forvaltningsplanen.

Det må derfor lages regler for fritidsfiske som sier noe om soner og fangstredskap. Det må også lages ferdselsregler for fartøy, spesielt høst og vinterstid, da Saltstraumen marine verneområde er den viktigste overvintringsplassen for sjøfugl i regionen.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Nordland

Ylva Edvardsen

Styreleder

Gisle Sæterhaug

Koordinator

Jan Wasmuth

Saksbehandler/NOF Bodø

